

žarek dobrote

1/XIV
januar
2016

glasilo slovenske karitas

Karitas

TEMA MESECA

3 • • • • Usmiljeni kakor Oče

IDENTITETA KARITAS

4 • • • • Zakaj sodelavka Karitas?

GRADIMO DRUŽINO

4 • • • • Kaj je nujno potrebno za dobro in povezujoče družinsko praznovanje

V LUČI STROKOVNOSTI

6 • • • • Dejavnosti nevladnih organizacij na področju obravnave duševnega zdravja v skupnosti

LJUBEZEN JE IZNAJDLJIVA

7 • • • • Praznični paketi pomoči pri Karitas zasijali z vašo pomočjo!

8 • • • • Odpreti srce tistim, ki živijo na najbolj obupnih obrobjih življenja

CELJE

10 • • • • Kuharski tečaji v Vrbju

KOPER

10 • • • • Blagoslovitev Materinskega doma Karitas v Šempetru pri Gorici

11 • • • • December na Škofijski karitas Koper

LJUBLJANA

12 • • • • Kako pomagati starejšim

12 • • • • Prvi socialni pogovor

13 • • • • Vsi smo migranti

MARIBOR

14 • • • • Dobrodelni koncert Dekanijske karitas Ptuj

14 • • • • Nedelja Karitas v župniji Sv. Trojica – Podlehnik

15 • • • • Obisk sv. Miklavža

MURSKA SOBOTA

16 • • • • Prvi ekumenski klic dobrote

18 • • • • Da, življenje

19 • • • • Materinski dom še danes hranim v lepem spominu

NAPOVEDNIK

ŠKOFIJSKA KARITAS KOPER

4. 1. Srečanje Karitas vipavske dekanije

6. 1. Srečanje Kraške DK

9. 1. Srečanje Goriške OK in duhovna obnova v Bertokih

11. 1. Srečanje Postojnske DK in DK Idrija Cerkno

12. 1. Srečanje Tolminske OK

19. 1. Usposabljanje za medgeneracijsko druženje, Trnovo, I. B.

24. 1. Umetniki za Karitas, Galerija Družina, Ljubljana, ob 17h

ŠKOFIJSKA KARITAS LJUBLJANA

16. 11. Izobraževalno srečanje za prostovoljce Župnijskih in Škofijske karitas v Antonovem domu na Viču

NADŠKOFIJSKA KARITAS MARIBOR

19. 1. Izobraževanje za sodelavce ŽK, Ptuj, ob 16.30

21. 1. Izobraževanje za sodelavce ŽK, Slovenj Gradec, ob 16.30

22. 1. Izobraževanje za sodelavce ŽK, Maribor, ob 16.30

MOLITEV

PAPEŽA FRANČIŠKA
ZA JUBILEJNO LETO

Gospod Jezus Kristus,
učil si nas, naj bomo usmiljeni, kakor je nebeški Oče,
in rekel si nam, da kdor vidi tebe, vidi Njega.
Pokaži nam svoje obličje in bomo rešeni.

Tvoj ljubezni poln pogled je osvobodil
Zaheja in Mateja zaslužjenosti z denarjem,
prešušnico in Magdaleno iskanja sreče
v ustvarjenih stvareh.

Ganil je Petra, da je po izdaji jokal,
in je zagotovil raj skesanemu razbojniku.

Stori, da bo vsak od nas prisluhnil,
kakor da je njemu namenjena beseda,
ki si jo rekel Samarijanki:
'Če bi poznala Božji dar!'

Ti si vidno obličje nevidnega Očeta,
Boga, ki izraža svojo vsemogočnost
predvsem z odpuščanjem in usmiljenjem.
Stori, da bo Cerkev v svetu vidno obličje tebe,
njeneega vstalega in v slavi bivajočega Gospoda.

Hotel si, naj bodo tvoji služabniki oblečeni v slabost,
da bodo imeli pravo sočutje do tistih,
ki so v nevednosti in zmoti.

Stori, da se bo vsak,
h kateremu se bo približal kdorkoli od njih,
čutil pričakovanega, ljubljenega
in da mu je od Boga odpuščeno.

Pošlji svojega Duha
ter z njegovim maziljenjem vse posveti,
da bo jubilej usmiljenja leto Gospodove milosti
in bo lahko tvoja Cerkev s prenovljenim navdušenjem
revežem prinašala veselo sporočilo,
razglašala zapornikom ter zatiranim
svobodo in slepim vračala vid.

Po priprošnji Marije, Matere Usmiljenja,
to prosimo tebe, ki živiš in kraljuješ
z Očetom in Svetim Duhom na veke vekov. Amen.

• FOTO NASLOVNA STRAN Andreja Urh in ZADNJA STRAN Andrej Pavlin •

tema meseca

USMILJENI KAKOR OČE

Imre Jerebic

Začeli smo novo leto in tudi leto Božjega usmiljenja, ki ga je 8. decembra oklical papež Frančišek kot izredno sveto leto. Spoštovani sodelavci Karitas, tudi za nas je izredna priložnost to sveto in novo leto 2016. Seveda se lahko tukaj vprašamo, kaj bo izrednega za nas kot posameznike ali kot ŽK, ŠK, SK. Ne gre za to, da si »izmišljujemo« neke izredne dogodke ali izredne programe, da bi se npr. dokazovali ali bili pomembni v javnosti. Gre za mnogo, mnogo več, to je, da vrata svojega usmiljenega srca bolj na široko odpremo sebi, bližnjim, da bi bilo v nas več ljubezni, sočutja, solidarnosti, upanja do ubogih med nami in do sebe.

On nas je poklical in nas blagoslavlja

Lahko smo Njegovo poklicanost doživeli direktno, lahko so nas drugi povabili na pot služenja, lahko smo se pa znašli na tej poti ob neki izredni priložnosti. V letu Božjega usmiljenja je priložnost, da se bolj s srcem odpremo tudi Bogu in prosimo za Njegov blagoslov, da bi bili vredni služiti kot usmiljeni Samarijan. Morda bomo morali sami malo več na kolena, morda bo potrebna kakšna duhovna obnova, morda bomo pred našimi srečanji namensko zmolili desetko rožnega in prosili za Božji blagoslov. **Izredno leto Božjega usmiljenja je priložnost za naše duše, da jih znova napolni Božje usmiljenje, priložnost tudi za našo zavezo, da želimo pod Njegovim vodstvom služiti sočloveku v stiski in Boga korajžno prositi za blagoslov.**

Usmili se me in me blagoslovi na tej poti

Gre zame osebno. V pretekli dobi smo bili vzgojeni, da moramo ljubezen do bližnjega dati v ospredje in nekako »pozabiti« nase. »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe,« je druga zapoved ljubezni, vendar je besedica kakor izgini-la in jo je nadomestila beseda bolj. Izredno leto Božjega usmiljenja je zato namenjeno marsikomu iz naših vrst, sodelavci Karitas, da nastavi sebi ogledalo in postori nekaj za svojo samopodobo, da poskrbi za svoje zdravje, da prosi za blagoslov, da bi bil ljubeč do sebe, do bližnjih in do ubogih. Da, težko je nastaviti ogledalo samemu sebi in narediti nekaj zase. **Sebi in vam, dragi sodelavci Karitas, predlagam, da se opogumimo in se obrnemo k Mariji, ki je tudi Mati usmiljenja, ter jo z znano molitvico »O gospa moja« vsak dan**

prosimo, da bi bila ona naša duhovna mati, ki ji izročamo svoje srce, dušo in sebe vsega.

Usmili se mojih bližnjih in jih blagoslovi

Živimo pod isto streho, pa smo si odtujeni; imamo vsega po malem, pa smo nečesa lačni; imamo povprečen standard, pa bežimo nekam drugam ... Zakaj so nastale pregrade med nami, zakaj iščemo tolažbo drugje, zakaj nas gloda osamljenost?

Usmiljenje do svojih najbližjih po krvi: do sozkonca, otrok, starih staršev nam je povsem spolzelo iz rok. V bitki za vsakdanji kruh in nenehnem valu uživanja in trošenja smo pozabili nase – na notranjega človeka v sebi, ki je dober, blag, sočuten, ljubeč. Nekaj je preskočilo v nas, zato hitimo, da bi ujeli zunanjo srečo in bili vsaj za trenutek srečni ob bleščeči igrači, ki jo ponuja potrošni svet.

Vračati se domov k svojim bližnjim in jih blagoslavlja v njihovi drugačnosti in nepopolnosti je poslanstvo, ki ga zmoremo, ker nas je On izbral in nam dal poslanstvo in energijo, da smo usmiljeni naprej doma. In kako se to stori? »Udomačiti me moraš in vsak dan malo bližje prisesti k meni. Pa tudi zalivati me moraš in postaviti ograjo pred vetrom,« odgovarja vrtnica v Malem princu.

Usmili se ubogih med nami in jih blagoslovi po nas

Usmiljenje do ubogih v naši sredi, ki so jih zajele najrazličnejše stiske, se testira tudi v tem, ali jih znamo blagoslavlja. Včasih smo se poslovili od gostov: »Pa Bog s Teboj!« Ubogi med nami, pa naj bodo domačini, sezonski delavci in njihovi svojci iz bližnjih držav ali migranti, ki iščejo boljši kos kruha v obljubljenih deželah, so naši gostje.

To pa ne pomeni, da jih razvajamo, jim dajemo lažno upanje ali da se jih želimo čim prej znebiti, ker niso naši ali ker so zapravili vse svoje premoženje in tudi svoje ime.

Gost je gost, je tisti, ki nam je postal domač in ljubeč in nam ni vseeno, kaj bo z njegovo usodo. Takšna ali drugačna pomoč dostikrat presega naše zmogljivosti, zato si naložimo na svoja ramena toliko, kolikor zmoremo, drugo prepustimo drugim. Vzor nam je usmiljeni Samarijan, ki je tujca – ranjenca ob cesti – obvezal, mu vлил olja na rane, potem ga prepustil gostilničarju, vendar ni pozabil nanj. •

identiteta Karitas

ZAKAJ SODELAVKA KARITAS?

Helena Zevnik Rozman

Z zaključkom praznovanja 25-letnice ustanovitve Slovenske in treh škofijskih Karitas so se oziroma se bodo praznovanja prenesla na mnoge župnijske Karitas, ki ste že kmalu začutile potrebo po organizirani dobroti v vaših župnijah. Mnogi med vami s ponosom vztrajate pri tem delu, še vedno s tako srčnostjo in zagnanostjo kot prva leta. Zame osebno je to resnično nekaj enkratnega in to nam zavidajo tudi druge organizacije.

Kje tiči razlog za tako pripadnost in vztrajanje? Zakaj sem sodelavka/sodelavec Karitas? Kot zaposlen/-a ali prostovoljec/-ka? Zaradi dobre družbe? Zaradi v javnosti cenjene organizacije? Ker sem pač tukaj dobil/-a službo? Ker imam tako možnost, da delamo dobro? Ker me k temu nagovarja vera? Ker ...

V letošnjem letu bomo na ta vprašanja iskali odgovore s strani različnih sogovornikov. Prav pa je, da si vsak izmed nas postavi ta vprašanja in nanje poskuša odgovoriti. Še bolje pa je, če jih prevetrite v vaših organizacijah na kakšnem srečanju.

In zakaj jaz že preko 16 let vztrajam v Karitas?

Začelo se je že mnogo pred uradnim začetkom sodelovanja. V družini, ki me je oblikovala k skrbi za sočloveka in za pripravljenost sodelovanja v župniji. In prav obe komponenti sta bili zelo pomembni, da sem sprejela izziv, ki ga je postavil domači župnik z vprašanjem, ali bi ustanovili Župnijsko karitas in bi jo vodila. Če bi namreč bila pomembna le prva komponenta, da pomagam sočloveku v stiski, bi morda danes še vedno delala nekje v zdravstvu ali sodelovala s kakšnimi drugimi nevladnimi organizacijami. Ker pa je vzgoja v družini pomembno vplivala tudi na to, da smo del župnijskega občestva in da v tem služenju najdemo tudi odgovor za našo vero, je bila odločitev

takrat kot na dlani. Sodelovanje v Karitas tako ni le služba, ni le neka prostovoljna akcija, ampak je del mojega poslanstva, ki mi je bilo dano s krstom. Zato se kljub morda včasih težkim dnevom počutim v tej organizaciji domače in še vedno vztrajam.

Preko mene in mojega dela ljudje spoznavajo ljubečega Boga

Že v času podiplomskega študija sem iskala odgovor na to, kakšna je motivacija prostovoljcev Karitas za vztrajanje pri delu v Karitas. Iz odgovorov, ki ste nam jih že pred leti sodelavci Karitas posredovali v eni izmed anket, se je nekako izluščilo, da večina vztraja pri svojem delu zaradi možnosti, da lahko pomagajo sočloveku in tudi zaradi vere. Oba odgovora sta bila popolnoma enaka. Torej je v ozadju našega dela nekaj več kot le možnost, da pomagam sočloveku. Je bistvo jedra naše vere, da »karkoli smo storili enemu izmed najmlajših, smo to storili Njemu«, da preko naše pomoči sestram in bratom v stiski vidimo Njegov obraz. To je naša identiteta, ki je drugačna od mnogih nevladnih organizacij, ki se prav tako trudijo delati dobro za sočloveka. In ker je naše delo prepleteno s to vero, mora biti tudi vidno na zunaj. Preko našega dela, preko naših odnosov, preko nas ljudje lahko spoznajo Boga, ki je Ljubezen.

To pa ni vedno lahko, ker smo še vedno ljudje. Če pomislim nase, je bilo včasih veliko lažje dežurati v bolnišnici cel vikend kot pa biti svetilnik za druge. Pa vendar, če živim svojo vero v polnosti, je to edina pot, da iz sebe živim tisto, kar verujem. •

gradimo družino

KAJ JE NUJNO POTREBNO ZA DOBRO IN POVEZUJOČE DRUŽINSKO PRAZNOVANJE

Alojzij Štefan

Hrepenenje po snidenju in druženju

Želeti si je treba srečevanja, želeti si deliti veselje, ponos, hvaležnost, spomine. Če tega ni, so praznovanja na silo, iz navade ali celo obveze, vračanje vabil. Seveda nas to včasih spodbudi, da se kljub lenobi ali kakšni krizi vseeno odločimo, da se srečamo in praznujemo.

Veselje do srečevanja

Če v družini ne gojimo prijateljstva in ne gradimo svojih jubilejev s skupnim življenjem, potem družina ne bo prostor srečanja in praznika. Raje bomo šli ven ali celo sami zase pripravili »fešto«, družino pa častili s sladico po kosilu. Praznovanje v in z družino bogati

kulturo srečevanja in nas uči odprtosti, hvaležnosti in človečnosti tudi za zunanji svet.

Potreba po komunikaciji

Na družinskih praznovanjih se »oznanijo« vsi pomembni dogodki, izve se vse, komentiramo, ugibamo, analiziramo, odpiramo teme, otroci pa se družijo, učijo drug od drugega, se brusijo, tudi česa nalezejo ...

Imeti občutek, kdo praznuje, kaj si želi, kako je ...

Spoštovati potrebe posameznikov, se prilagoditi razmeram, kdaj kaj prestaviti (bolezen, odsotnost ...). Za darila in druge pozornosti družina pomaga k pestrosti, saj je veliko idej. Seveda si je težko vedno kaj izmisliti. Izgovor, da ne praznujemo? Poleg mene, ki se »prinesem« kot darilo drugemu, vedno obstaja dobra rešitev: knjiga. Za vse vrste praznovanj, tudi za cerkvena praznovanja, je na razpolago veliko literature.

Skromnost in izvirnost

Vsak naj prispeva, kar zna in zmore (voščilnica, darila, petje, pogrinjek, skeč, presenečenje, filmček, slideshow). Ko v naši razširjeni družini praznujemo, vsak kaj prinese. Za božič in veliko noč poskusimo 6 vrst potice od vseh gospodinj, primerjamo pirhe, vsi skupaj (naenkrat) prinesemo Miklavževa darila, da se otroci veselijo, si pokažejo ... Za okroglo obletnico naredimo igrano voščilo, posnamemo film ali dramatiziramo dogodke življenja. Pri nas je obvezno povabiti vse (tudi zaljubljene fante in dekleta, novonastale družine ...). Vsi morda ne morejo vedno, ampak se čutijo povabljeni, del zgodbe.

Vključevanje otrok

Če primerno ne vključimo otrok, se bodo kmalu srečevali le pri McDonaldsu. Vsako priložnost je treba izkoristiti, da pridemo skupaj, da se kaj zapoje, da se spominjamo dogodkov, da se pogovarjamo, igramo, kam gremo, kaj vidimo, pokažemo, kaj smo se naučili (imamo svoj ansambel, zborčke, recitatorje, risarje, fotografe, kuharje, slaščičarje, nekdo zna napisati scenarij, drugi voščilo, tretji peče, četrti se smeji, peti ... seveda nas je pa vseh iz ene družine že 43 in se vse sorte najde).

Delati za dobro počutje vseh

Sprejem in dobrodošlica, prej skupaj pripravimo prostor, včasih fantje že skuhamo golaž, ženske okrasijo, otroci pripravijo igre, starejši so varuhi, animatorji. Vedno je na praznovanju pesem, tudi zaigramo na instrumente, ki jih mnogi igrajo, otroci pa vsi hodijo v glasbene šole. Dajemo zgled zmernosti!

Spoštovanje družinske tradicije in inovativnost,

ki jo prinašajo mlajši in prišleki v družino. Vedno kakšna sprememba, svežina, novost, presenečenje. V naših družinah so praznovanja povezana z našo verstvo, ogrodje naše skupnosti. V tem pogledu po-

stanejo tudi osebni prazniki in jubileji izraz hvaležnosti Bogu in potrditev naše solidarnosti.

Združevanje več stvari v eno praznovanje (da niso prepogosto)

Včasih se vošči več praznovalcem skupaj ali pa vsak nekaj prinese na redno nedeljsko srečanje, kjer se nas večina zbere. Če nimamo časa pripraviti posebnega praznovanja, se kaj pošlje (tašča mi vsako leto, in tudi drugim, na godovni dan pošlje polno vrečo dobrot!). Tudi SMS ali e-pošta ali pa kakšno druga pot je včasih v redu.

Če se le da, praznujmo doma

Ne se obremenjevati s pospravljanjem in perfekcijo in čim več praznovanj imeti doma, če pa že ni mogoče, gremo tja, kjer lahko soustvarjamo fešto. Nikoli naj nam ne bo žal žrtvic za druge ... Tudi če si »slabovoljen« (kot pravi moja tašča tistemu, ki se bolj grdo drži), pojdi, kajti družina je zate tam.

Zelo pomembna so tudi zakonska praznovanja in prazniki družine (obletnice poroke, dogodki, ki so se zgodili celi družini: družinski koncert, preselitev, dokončanje oz. blagoslov hiše, obletnica romanja ali izleta (ponovitev?), ogled posnetkov).

Med velikimi praznovanji mora biti tudi kaj za vmes

Druženje, povabimo se na morje, gremo gledat jaslice, pridemo narediti »freht« za god, podoknica, izlet (namesto praznovanj doma smo šli z avtobusom na izlet, na božični koncert v dom za starejše ...).

Nedavno mi je neka mama pravila, da je ljubic bi-všega moža kar zaprlo sapo, ko jo je skupaj z očetom birmanca povabila na birmansko slavo. Prišla je in se super imela. Nedavno so že prišli skupaj na dan odprtih vrat k starejšemu sinu, ki je v komuni. Res ganljivo in pogumno!

Današnji individualistični čas nevarno steguje svoje lovke tudi nad to razsežnostjo družinskega in človekovega življenja. Učimo se praznovati v in z družino.

Vesetje do praznovanja, hvaležnost in skromnost je tisto, kar praznovanja ohranja živa, bogata, koristna, taka, ki povezujejo. Praznovanja hranijo družinske vezi, skupno družinsko duhovnost, lokalno in narodovo tradicijo. Lahko so »lepilo«, ki nas drži skupaj, lahko pa, če jih ne skrbno negujemo, razdvajajo, bolijo ... Tudi če se zgodi v družini kak polom, se potrudimo, da ohranjamo, kar se ohraniti da. Brez truda, delitve in bratske ljubezni bodo praznovanja kmalu prenehala. Družina lahko pomaga praznovati le, če je v njej tudi sicer razumevanje, ljubezen, kultura srečevanja in želja, da jo ohranimo.

Ne poslušajte tistih, ki bi ukinili praznovanja, ampak se borite zanje. •

v luči strokovnosti

DEJAVNOSTI NEVLADNIH ORGANIZACIJ NA PODROČJU OBRAVNAVE DUŠEVNEGA ZDRAVJA V SKUPNOSTI

Srečko Brumen

6

Duševno zdravje v skupnosti je zgodovinsko gledano relativno nov pojem pri obravnavi oseb z motnjo v duševnem zdravju. Nastal je kot alternativa institucionalni obravnavi, ki je osebo z duševno motnjo izolirala iz vsakdanjih življenjskih procesov. Izhodišča delovanja nevladnih organizacij izhajajo iz širše perspektive duševnega zdravja v skupnosti, ki temelji predvsem na konceptu življenja, dela in socialnega vključevanja v domačem okolju. Njihova skupna lastnost je uvažanje modelov individualnega pristopa, temelječih na konceptih okrevanja, opolnomočenja ljudi s težavami v duševnem zdravju in njihovih svojcev in s poudarkom na kvaliteti njihovega življenja. Med sporočilnimi vrednostmi teh tem je najpogostejše opaziti opozarjanje na obrobno vlogo ljudi s težavami v duševnem zdravju in njihovih svojcev v družbi, kršenje njihovih pravic in temeljnih svoboščin znotraj vladnih institucij, vsesplošno opozarjanje na izključevanje oseb s težavami v duševnem zdravju iz družbe, opozarjanje na njihove odvzete socialne vloge ter na njihov neenakopraven položaj v primerjavi z drugimi državljani.

Nevladne organizacije so začetnice inovativnih in skupnostnih modelov pomoči, ki so v prakso vpeljale zagovorništvo, stanovanjske skupine, dnevne centre, storitve informiranja, svetovanja in načrtovanja ter koordiniranje in izvajanje podpore. Delujejo na področju zmanjševanja števila bolnišničnih obravnav in zunajbolnišnične obravnave akutne faze bolezni v kriznih centrih ter veliko prispevajo k javnemu ozaveščanju in destigmatizaciji duševne motnje. So torej praktične nosilke inovativnih in demokratičnih postopkov dela na tem področju.

Konec devetdesetih let so nevladne organizacije Altra, Šent, Ozara, Novi Paradoks in Vezi s pomočjo različnih financerjev uspele stabilizirati tri temeljne skupnostne programe, *stanovanjske skupine*, *dnevne centre in svetovalnice oz. svetovalno-informativne pisarne*. Ti programi so v letu 2008 pridobili tudi status javnih verificiranih programov na področju socialnega varstva. Ravno tako so z zakonom o duševnem zdravju (Ur. l. RS, št. 77/2008) dobili t. i. formalni mandat za vstop v mrežo služb s področja duševnega zdravja.

Programi stanovanjskih skupin

Program stanovanjskih skupin predstavlja sodobno obliko organizirane skrbi za ranljive skupine ljudi z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju izven institucij. Po zaključeni bolnišnični in medicinski obravnavi bolezni se vračajo v običajno skupnost in običajna stanovanja v običajnih soseskah, pri tem pa imajo na voljo vrsto drugih podpornih mehanizmov. Ta način jim omogoča kvalitetnejše življenje in večjo socialno vključenost kot bivanje v institucionalnem varstvu. Program želi doseči čim večjo samostojnost posameznika s ciljem samostojnega bivanja kot tudi zmanjševanje pogostosti bolnišničnega zdravljenja, zmanjševanje socialne izključenosti in odpravljanje stigmatiziranosti.

Stanovanjske skupine so namenjene:

- zagotovitvi trajne namestitve ljudi, ki so zaključili večletno psihiatrično, bolnišnično zdravljenje, ki pa nimajo možnosti, da se vrnejo v lastna bivališča (ker jih nimajo ali ker jih družina zavrača)
- osebam, ki zaradi spremenjene klinične slike psihiatrične bolezni ne potrebujejo bolnišnične obravnave, temveč jim je možno omogočiti (kontrolirano in nadzorovano) zdravljenje v prijaznejšem okolju
- mladim, za katere je bilo pri prvi intenzivni psihiatrični obravnavi ugotovljeno, da je bolezen pogojena predvsem z neprimernim in nestimulativnim življenjskim okoljem
- osebam, ki so zaradi dolgotrajne hospitalizacije pridobile sindrom hospitalizma in jih je zaradi tega treba podpirati pri njihovem ponovnem vključevanju v samostojno življenje in delo

Krajše rečeno je bivanje v stanovanjski skupini namenjeno polnoletnim osebam z motnjo v duševnem zdravju, ki nimajo urejenih bivalnih razmer, ne zmorejo samostojno živeti in nimajo nikogar, ki bi zanje skrbel.

V stanovanjskih skupinah se uporabnikom zagotavlja možnost učenja vsakodnevno potrebnih spretnosti (pomoč pri gospodinskih opravilih, skrb za osebno higieno, samostojnost in zanesljivost pri opravljanju raznih drugih vsakodnevnih opravil, npr. plačevanje položnic, nakupovanje, urejanje osebne dokumentacije, samostojno načrtovanje dnevnih opravil in zadolžitve), učenja socialnih spretnosti, zviševanje socialne integracije uporabnika, pomoč pri ponovnem pridobivanju ustreznih osebnih spretnosti, pomoč pri reševanju osebnih stisk in konfliktov ter boljši uvid v bolezensko problematiko. Skratka, vse socialne veščine, ki jih potrebujemo za samostojno življenje.

Formalni pogoji za vključitev so:

- diagnoza duševne motnje
- prostovoljna odločitev in pisna prošnja za sprejem

- mnenje izbranega psihiatra o primernosti kandidata in socialna anamneza uporabnika
- izdelati je treba shemo kritja stroškov nastanitve (če stroškov ne krije uporabnik sam, je treba pridobiti odločbo o sofinanciranju občine stalnega prebivališča glede plačila ali doplačila stroškov nastanitve)
- urejeno zdravstveno zavarovanje
- podpis dogovora o medsebojnih pravicah in obveznostih pri namestitvi v stanovanjsko skupino in potrdilo o prijavi stalnega prebivališča
- veljavna osebna izkaznica, fotokopija dokazila o prihodkih za zadnje tri mesece

Prijava v program je možna na vseh omenjenih nevladnih organizacijah na osebno pobudo ali na pobudo svojcev, ki živijo z osebo. Namestitev lahko predlaga socialna služba psihiatrične bolnišnice, kjer oseba zaključuje medicinsko oskrbo, ali koordinator obravnave v skupnosti, ki deluje na centru za socialno delo v kraju stalnega prebivališča obravnavane osebe. Vse potrebne informacije o namestitvi so dosegljive na naslovih organizacij ali na zloženkah, ki so običajno na voljo v prostorih centrov za socialno delo ali v psihiatričnih bolnišnicah. •

Ijubezen je iznajdljiva

PRAZNIČNI PAKETI POMOČI PRI KARITAS ZASIJALI Z VAŠO POMOČJO!

Janja Vivoda

Prostovoljke Župnijske karitas Velenje smo z veliko radostjo v srcu ugotavljale, da se je ves trud v mesecu novembru povrnil. Decembrske praznične pakete pomoči smo namreč lahko dodatno povečale s pomočjo naše dobrodelne akcije **S KARITAS V ADVENT**, ki smo jo letos prvič organizirale. V njej smo v zameno za prostovoljne prispevke ponujali adventne vence, ki smo jih prostovoljke pri Župnijski karitas Velenje izdelovale same. Naročilnice za vence smo zbirali po cerkvah, vence pa ponujali tudi cel teden na stojnici Karitas v središču mesta, ravno v tednu Karitas, od 23. do 28. novembra. Mimoidoči so se lahko okrepčali z domačim čajem in spečenimi dobrotami, vsak je lahko povlekel tudi svetlo misel, ki je marsikomu polepšala dan. Prostovoljke smo z veseljem pokramljale z vsakim, ki je obiskal našo stojnico, prav tako smo se veselile vsakega prostovoljnega prispevka. **Svojega lastnika je našlo preko 130 klasičnih in vratnih adventnih venčkov in preko 100 prazničnih voščilnic.**

Odziv občanov je bil zelo dober, saj smo z zbranimi sredstvi **omogočili nakup prazničnih artiklov za 200 prejemnikov pomoči.** Prve praznične pakete smo razdelili že prvo sredo v mesecu decembru, drugi del je bil razdeljen teden dni kasneje, tako da smo jih poimenovali kar Miklavževi paketi. **V njih so bili poleg suhih sliv, suhih fig, jabolčnih krehljav, klementin še čokolada, keksi, kava in čokoladni Miklavž.**

Gospa Darja je ob prejemu prazničnega paketa povedala: »Nisem pričakovala takšnega paketa. Res ste mi polepšali december. Zelo sem vesela, da pomagate ljudem v stiski.« Tudi gospa Rezika ni skrivala zadovoljstva, največ je govoril njen nasmeh in iskrive oči: *»Zlati ste, da ste se potrudili z dobrodelno akcijo, in vesela sem, da obstaja Karitas. Ne bi mogla preživeti brez vas. Hvala, ker pomagate.«*

Tri prejemnice pomoči, Ismeta, Mahira in Vesna, so se tudi javile, da bodo drugo leto pomagale pri akciji z nabiranjem materiala in izdelovanjem vencev. Akcijo so pohvalile.

Župnijska karitas Velenje se zahvaljuje vsem, ki so na kakršenkoli način podprli in omogočili našo dobrodelno akcijo, še posebej gospodu Mirku in gospe Germani za napotke pri izdelavi venčkov, skavtom za prostore za skladiščenje nabranega materiala, vsem prostovoljkam za trud, vztrajnost, srčnost,

dobro voljo in spretne prste, Mestni občini Velenje za stojnico, Radiu Velenje za oglaševanje o naši akciji, Našemu času za objave, in seveda gospe Milici za topel čaj, gospe Marti in Roziki za čudovito pecivo, gospe Gabrijeli za zbrane svetle misli, pa seveda vsem obiskovalcem stojnice za njihov dar in prijazne besede.

Vsem dobrotnikom in prejemnikom pomoči želimo čim lepši december,

v novem letu pa vse dobro, veliko zdravja, medsebojnega razumevanja, radosti in uresničitve vseh drobnih, iskrenih želja! •

ODPRETI SRCE TISTIM, KI ŽIVIJO NA NAJBOLJ OBUPNIH OBROBJIH ŽIVLJENJA

papež Frančišek

Del misli iz bule ob napovedi izrednega jubileja usmiljenja

Jezus Kristus je obličje Očetovega usmiljenja. Videti je, da skrivnost krščanske vere v tej besedi najde svoj povzetek. Postala je živa, vidna in je dosegla vrhunec v Jezusu iz Nazareta. Potem ko je Oče, ki je »bogat v usmiljenju« (Ef 2,4), Mojzesu razodel svoje ime kot »usmiljen in dobrotljiv Bog, počasen za jezo in bogat z ljubeznijo in zvestobo« (2 Mz 34,6), je nenehno na različne načine in ob različnih časih zgodovine dajal spoznati svojo Božjo naravo. Ob »polnosti časa« (Gal 4,4), ko je bilo vse razporejeno v skladu z njegovim načrtom odrešenja, je poslal svojega Sina, rojenega iz device Marije, da bi nam dokončno razodel svojo ljubezen. Kdor ga vidi, vidi Očeta (prim. Jn 14,9). Jezus iz Nazareta s svojo besedo, s svojimi dejanji in z vso svojo osebo [1] razodeva Božje usmiljenje.

Vselej nam je potrebno zreti skrivnost usmiljenja. To je vir veselja, vedrine in miru. To je pogoj za naše odrešenje. Usmiljenje: ta beseda razodeva skrivnost Svete Trojice. Usmiljenje: to je poslednje in najvišje dejanje, s katerim nam prihaja naproti Bog. Usmiljenje: to je temeljni zakon, ki biva v srcu vsakega človeka, ko z iskrenimi očmi pogleda brata, ki ga sreča na življenjski poti. Usmiljenje: to je pot, ki povezuje Boga in človeka, ker odpira srce upanju, da bomo vedno ljubljene ne glede na meje, ki jih postavlja naš greh.

V tem svetem letu bomo lahko izkusili tudi, kako je mogoče odpreti srce tistim, ki živijo na najbolj obupnih obrobjih življenja, ki jih na dramatičen način ustvarja sodobni svet. Koliko negotovosti in trpljenja je navzočega v današnjem svetu! Koliko ran je bilo zadanih telesom tolikih, ki nimajo več glasu, ker je njihov krik oslabil in umolknil zaradi brezbrčnosti bogatih narodov. Ob tem jubileju bo Cerkev še bolj poklicana, da zdravi te rane, da jim polajša z oljem tolažbe, da jih obveže z usmiljenjem in jih ozdravi z dolžno solidarnostjo in pozornostjo. Ne padimo v brezbrčnost, ki ponižuje, v navajenost, ki omrtvi duha in mu prepreči, da bi odkril kaj novega; ne padimo v cinizem, ki uničuje. Odprimo svoje oči, da bomo videli bedo sveta, rane tolikih bratov

in sester, ki so prikrajšani za dostojanstvo, in se čutimo izzvane, da poslušamo njihov krik na pomoč. Naše roke naj primejo njihove in jih pritegnimo k sebi, da bodo začutili toplino naše navzočnosti, prijateljstva in bratstva. Naj njihov krik postane naš in bomo skupaj lahko zdrobili ograde brezbriznosti, ki pogosto suvereno vlada in prikriva hinavščino in sebičnost.

Živo hrepenim, da bi krščansko ljudstvo ob tem jubileju premišljevalo o telesnih in duhovnih delih usmiljenja. Tako se bo prebudila naša vest, ki je pogosto dremava pred dramo revščine. Tako bomo vedno bolj vstopali v srce evangelija, kjer so ubogi privilegiranci Božjega usmiljenja. Jezusovo oznanilo nam prikaže ta dela usmiljenja, da bi lahko razumeli, ali živimo kot njegovi učenci ali ne. Odkrijmo znova dela telesnega usmiljenja: lačne nasititi, žejne napojiti, nage obleči, popotnike sprejemati, bolnike obiskovati, jetnike reševati, mrličke pokopavati. In ne pozabimo na dela duhovnega usmiljenja: dvomljivcem svetovati, zmotne učiti, grešnike svariti, žalostne tolažiti, žalivcem odpustiti, nadležne prenašati, za žive in mrtve Boga prositi.

Ne moremo uiti Gospodovim besedam: glede nanje bomo sojeni: če bomo dali lačnim jesti in žejnim piti; če bomo sprejeli tujca in oblekli nagega; če si bomo vzeli čas za to, da bomo z bolnikom in zapornikom (prim. Mt 25,31-45). Prav tako bomo vprašani, če smo pomagali, da je kdo splezal iz dvoma, ki peha v strah in je pogosto vir osamljenosti; če smo bili sposobni premagati nevednost, v kateri živijo milijoni, zlasti otrok, ki so prikrajšani za potrebno pomoč, da bi se izkopali iz revščine; če smo bili blizu osamljenim in stiskanim; če smo odpustili tistim, ki so nas užalili, in zavrgli sleherno zamero in sovraštvo, ki vodi v nasilje; če smo bili potrpežljivi po zgledu Boga, ki je tako potrpežljiv z nami; in če smo slednjič v molitvi izročili Gospodu svoje brate in sestre. V vsakem od teh najmanjših je prisoten sam Kristus. Njegovo meso spet postaja vidno kot mučeno, ranjeno, bičano, shirano, preganjano telo ... da bi ga mi prepoznali, se ga dotaknili in mu skrbno pomagali. Ne pozabimo besed sv. Janeza od Križa: »Na večer življenja bomo sojeni po ljubezni.« [12] •

prevod: br. Miran Špelič

Predlogi za pogovor v skupini

1. delavnica

- Voditelj na listke napiše telesna in duhovna dela usmiljenja. V primeru, da je sodelavec več kot 14, jih napiše dvakrat oz. toliko, kot je sodelavcev na srečanju.
- Ob začetku srečanja lahko preberemo odlomek iz Svetega pisma o usmiljenem Samarijanu.
- Nato vsak udeleženec izžreba listek z enim delom usmiljenja.
- Vzemite si nekaj trenutkov tišine in vsak naj ob tem razmisli, kdaj je pri svojem delu v Karitas naredil delo usmiljenja, ki ga ima napisanega na listku. Nato si te svoje izkušnje podelite med seboj.
- Na koncu se pogovorite, s katerimi deli usmiljenja se najbolj pogosto srečujete, katera so vam najbližja ali najtežja. Ob zaključku skupno zmolite molitev papeža Frančiška ob svetem letu usmiljenja.

2. delavnica

Najprej preberite odlomek iz SP – Mt 25,31-45. Nato voditelj vodi razmišljanje, ob katerem vsak osebno razmišlja o svojem življenju:

- Ali sem kdaj lačnemu ali žejnemu dal jesti ali piti? Morda daroval zanj denar ali hrano?
- Sem kdaj sprejel tujca, ali sem se jih bal, o njih razmišljal kot o nadlogi?
- Sem komu ponudil obleko? Pa ne le tisto, ki mi ni več všeč, ampak tudi tisto, ki jo imam zelo rad?
- Si vzamem čas za bolne, ostarele, osamljene? Sem na obiskih pri njih resničen in si vzamem čas, ali to pač opravi zgolj zaradi vpljudnosti?
- Sem že kdaj obiskal koga v zaporu? Ali me je pred njimi strah? Ali menim, da je tako že prav, saj so zaslužili?
- Sem že kdaj komu pomagal plezati iz dvoma? Sem morda pomagal komu premagati nevednost kot pomoč, da bi se izkopal iz revščine? Sem to opravljal s ponosom in vzvišeno ali s ponižnostjo?
- Sem odpustil tistim, ki so me žalili? Sem zavrgel sleherno zamero in sovraštvo?
- Sem bil dovolj potrpežljiv do soljudi?
- Sem molil za svoje sestre in brate?

Po kratki tišini zaključite s skupno molitvijo papeža Frančiška ob svetem letu usmiljenja (na strani 2).

celje

KUHARSKI TEČAJI V VRBJU

Danica Berce

10

Škofijska Karitas Celje že drugo leto organizira kuharske tečaje in delavnice. Tečaji potekajo v škofijskih prostorih v Vrblju in so brezplačni. Namenjeni so tako prostovoljcem kot tudi prosilcem, saj je dostikrat njihova vsebina, kako pripraviti iz preprostih in poceni sestavin okusen in hranilen obrok. Večino tečajev je vodila gospa Helena Golob.

Teme so bile zelo različne, prilagojene letnemu času. Jeseni smo pripravljali ozimnico, konzervirali zelenjavo, pridobili smo veščine o kisanju repe in zelja, pripravili smo domačo mešanico za dodatek k jedem, v decembru smo pekli in krasili medenjake (na priloženi fotografiji), pripravljali smo izdelke iz krompirjevega testa, pekli različna peciva. Meni pa je najbolj koristila delavnica o peki kruha, od takrat ga pečem doma.

Prepričana sem, da so tudi ostali udeleženci tečajev pridobili koristno znanje in izkušnje, saj so tečaji zelo lepo obiskani, pa ne samo manj veščih gospodinj in kuharic. Večkrat so se nam pridružile tudi zelo izkušene gospodinje, ki so z nami delile skrivnosti kuharske mojstrovine.

Delavnice so tudi lepa priložnost za prijetno druženje in tkanje novih prijateljstev, saj smo po končanem delu ustvarjene dobrote okušali za skupno mizo.

Iskrena hvala v imenu vseh tečajnikov najprej gospe Heleni, ki nam je s svojo požrtvovalnostjo, potrpljenjem in dobro voljo posredovala svoje bogato in obsežno kuharsko znanje. Zahvala tudi vsem zaslužnim na Škofijski Karitas Celje za organizacijo tečaja in možnost uporabe njihovih prostorov v Vrblju. •

koper

BLAGOSLOVITEV MATERINSKEGA DOMA KARITAS V ŠEMPETRU PRI GORICI

Jožica Ličen

Zavod karitas Samarijan je na praznik Brezmadežne, 8. Decembra, odprl Materinski dom v Šempetru pri Gorici. V cerkvi sv. Petra je najprej sveto mašo daroval koprski škof msgr. dr. Jurij Bizjak, ob somaševanju prisotnih duhovnikov. Ob tej priložnosti je ob 25-letnici delovanja Župnijske karitas Šempeter izročil priznanja njenim sodelavkam in se jim zahvalil za vestno služenje bolnikom v šempetrski bolnišnici.

Odprtje in blagoslovitev Materinskega doma na Cvetlični ulici 11 je potekalo v vzdušju praznika in ob prisotnosti številnih gostov in sodelavcev Karitas, predvsem pa ob ubranem petju Marijinih pesmi.

Dogodek je povezovala sodelavka Samarijana Klementina Bajec in je najprej dala besedo direktorici Zavoda karitas Samarijan Mileni Brumat, ki se je vsem zahvalila za pomoč in podporo, zlasti ustanoviteljici, Škofijski karitas Koper. Prvi materinski dom s poslanstvom usmiljenega Samarijana je bil odprt v Solkanu leta 2000, v letu 2001 pa je dobil še enoto v Domu karitas na Cesti. Tako se zgodbe 250 žensk oz. mater in 200 otrok pišejo že petnajst let. Sedaj bodo svoje poslanstvo nadaljevali tudi v šempetrski hiši, ki je bila pred leti dom za ostarele duhovnike in bo z drugačno vsebino še naprej služila pomoči ljudem v stiski.

Ravnatelj Škofijske karitas Koper Slavko Rebec je v nagovoru izrazil veselje, da ob srebrnem jubileju Karitas v Sloveniji in tudi v koprski škofiji praznujemo in se veselimo izjemnega darila: nove lokacije in prenovljene stavbe materinskega doma. Njegova zahvala je veljala tudi lokalni skupnosti, ki dokazuje, da lahko z roko v roki država in Cerkev gradita boljši svet.

Veselje ob odprtju materinskega doma je izrazil tudi župan občine Šempeter – Vrtojba Milan Turk, ki je poudaril, da je njihov kraj bogatejši za pridobitev, ki bo koristila občanom in vsem, ki bodo v domu dobili streho nad glavo.

Škof Jurij je ob blagoslovitvi med drugim dejal: »Na dan Brezmadežne, ko sveti oče Frančišek v Rimu odpira svetoletna vrata Gospodovega usmiljenja, odpiramo v Šempetru vrata Materinskega doma: vrata našega, pa tudi Gospodovega usmiljenja. Ko blagoslovimo hišo, kličemo blagoslov na zgradbo in jo izročamo njenemu namenu, kličemo pa blagoslov tudi na tiste, ki bodo v hiši prebivali, in na tiste, ki bodo hišo upravljali in zanjo skrbeli. Oskrbnike naj vodi Gospodova beseda, oskrbovanci pa naj s hvaležnim srcem sprejemajo zatočišče in se tudi sami trudijo za topel dom pod skupno streho.«

Ob ogledu hiše je bilo takoj čutiti dom, saj je v kuhinji prijetno dišalo, na mizi pa so bile ponujene dobrote, ki so jih pripravile sodelavke Karitas. •

DECEMBER NA ŠKOFIJSKI KARITAS KOPER

Jožica Ličen

Adventne duhovne obnove v Kapucinskem samostanu v Vipavskem Križu, ki jo je vodil ravnatelj ŠK Slavko Rebec, se je letos udeležilo število sodelavcev Karitas. Pri sveti maši smo se povezali ob razmišljanju o preroku Eilji. V meditaciji pa je bila glavna vsebina usmiljenje in prihajajoči Božič. Iskali smo povezavo med usmiljenjem in pravično-

stjo. Tudi v tihoti smo si sodelavci Karitas postavljali vprašanje o našem stisku z nepravičnim svetom in ugotavljali, da je letošnje geslo »Usmiljeni kakor oče« najboljša popotnica pri našem delu.

Umetniki za Karitas z geslom »Tujec sem bil in ste me sprejeli« so se tokrat ustavili na Ministrstvu za obrambo, kjer se v decembru srečamo že šest let zapored. Razstavo je odprla ministrica za obrambo gospa Andreja Katič, ki je iz gesla kolonije povzela vsebino njihovega in našega dela pri pomoči beguncem in migrantom. Za popestritev dogodka so poskrbeli Jure, Urša, Petra, Andrej in Marjan, sodelavci Radia Ognjišče in odlični pevci.

V Galeriji Ars v Gorici pa je razstava Umetniki za Karitas gostovala pod geslom »Veselite se življenja«. Tudi v tej galeriji je gostovanje razstave že tradicionalno. Prireditev je povezoval pesnik in pisatelj Jurij Paljk, v njej pa so sodelovali tudi strokovni sodelavci kolonije Silva in Azad Karim ter Bogdan Soban. Lepo se je vsako leto srečati z rojaki na obeh straneh meje; srečanje smo izkoristili za voščila drug drugemu in čestitke gostitelju Juriju Paljku, ki je prav v teh dneh prejel naziv »vitez Republike Italije«. Božični čas je obiskovalce nagovoril tudi za

dobra dela in tako je še isti večer kar osem slik dobilo svoje lastnike. •

Ijubiljana

KAKO POMAGATI STAREJŠIM

ŽK Vrhnika

V življenju se vsak sreča s starejšim človekom. Lahko se to zgodi v družini, sorodstvu ali pri sosedu. Takrat se marsikdo vpraša, kako mu pomagati. O tem nam je spregovoril župnik iz Dolnjega Logatca g. Janez Kompare. V goste ga je povabila Župnijska karitas Vrhnika. Predavanje je bilo 18. novembra 2015 v Beli dvorani župnijskega vrtca. G. Kompare je nanizal nekaj izhodišč, ki so podana v nadaljevanju.

Že na osnovno vprašanje, kje naj starejši preživlja svojo starost, je težko odgovoriti. Novejša stanovanja so majhna, bloki brez dvigal, zaposleni so cel dan odsotni. Kje se bo našel prostor za ostarelega, nemočnega in morda bolnega, da ne bo sam in brez pomoči? Velikokrat je rešitev dom za ostarele, kjer pa se počutijo odtujene in se zaprejo vase. Ne upajo si povedati svoje želje in postajajo tečni in naveličani. V to stanje vstopamo mi z vprašanjem, kako jim pomagati.

Vprašanje je bolj enostavno kot odgovor. Da lahko vstopimo v svet starejših, moramo najprej razčistiti sami s sabo. Le kdor lahko pomaga sebi, lahko pomaga tudi drugim, in kdor ima rad sebe, bo lahko imel rad tudi druge. To lahko dosežemo tako, da si odgovorimo na osnovna življenjska vprašanja:

- kdo sem, od kod prihajam in kam grem;
- čemu sem na svetu – zakaj živim?

Odgovore na ta vprašanja zamegljuje okolje in slepila, ki jih ponuja. Ateizem poudarja samo uživanje in nas odtuja od družine in skupnosti. Nastaja moralna kriza in kriza vere. Kontakt s Cerkvijo je le še za posebne priložnosti, kot sta obhajilo in poroka. Ko pogledamo, kakšno je naše življenje, ugotovimo, da nosimo maske. Rešitev je spreobrnjenje.

Jaz se moram spreobrniti, je poudaril g. Kompare. Spoznati moram, da izhajam iz Boga in grem k Bogu. Bog me je ustvaril z ljubeznijo in me z ljubeznijo čaka. Stopiti moram v Božji načrt. Sposoben moram biti, da se izročim v Božje roke. Bogu moram zaupati in sprejeti, kar on hoče. V življenju mnogih stvari ne moremo sami izbirati in pride starost, bolezen, smrt. Zakladov ne smemo iskati izven sebe, ampak v sebi. V globini duše srečamo Jezusa Kristusa. To je zaklad, ki ga je Bog položil v nas.

G. Kompare je povedal tole zgodbo: Po cesti je šla majhna deklica in na hrbtu nesla bratca. Ko jo nekdo sreča, ji reče: deklica, ali ni tole pretežko breme zate? Deklica mu odgovori: to ni breme, to je moj bratec. V življenju nam ne sme biti nič v breme, pa je vse lahko. Tudi starejši, pa čeprav včasih sitni, nam ne smejo biti v breme. Sprejmimo jih in jih imejmo radi takšne, kot so. V njih moramo videti Jezusa Kristusa. Stari ljudje so za nas poseben zaklad.

Danes želijo starši otrokom nuditi najboljše, kar morejo, obenem pa jih skušajo obvarovati pred raznimi dogodki, da ne bi doživeli stresa. Tako se bojijo, da bi se otroci srečali s starimi, bolnimi, invalidnimi in mrtvimi. Zelo redko vidimo otroke na pogrebu, pa čeprav je to pogreb dedka ali babice. Toda travm nimajo otroci, ampak odrasli. Otroci jemljejo stvari takšne, kot so, in brez zadržka sprejemajo tudi stare in bolne. Radi so v njihovi družbi in jih poslušajo. Otroci in starejši morajo imeti občutek, da so ljubljene in potrebne. Jezus je večkrat poudaril, da moramo biti kot otroci. Tudi v odnosu do starejših.

Ob koncu predavanja je g. Kompare izpostavil izkušnjo sobivanja v medgeneracijskem domu v Dolnjem Logatcu, kjer je vrtec in dom za ostarele. Tak dom je idealna priložnost za srečevanje generacij, ki se med seboj dopolnjujejo in bogatijo. Otroci radi obiskujejo in sodelujejo s starejšimi, starejše pa razveseljuje že pogled na otroško razposajenost. •

PRVI SOCIALNI POGOVOR

Bojana Bajec

Člani Župnijske karitas Notranje Gorice smo oktobra in novembra organizirali seminar na temo Prvi socialni pogovor, ki ga je vodila gospa Magda Škerl. Na prvem srečanju, ki je bilo 1. oktobra, se nas je zbralo kar 20, in sicer iz petih različnih župnij: naše, Preserja, Iga, Borovnice in Viča.

Najprej smo se predstavili in si podelili pričakovanja. Udeleženci smo bili zelo različni, nekateri delujejo pri Karitas že skoraj od njene ustanovitve, drugi se z njenim delom šele spoznavamo. Srečevali smo se

vsaka dva tedna, bilo je nekaj osipa, a nas je bilo na zadnjem srečanju še vedno 8.

Gospa Magda je pripravila zanimiv seminar. Na začetku je povedala nekaj uvodnih misli, potem pa smo imeli praktične vaje, kjer smo se razdelili v majhne skupine od 2 do 3 in se pogovarjali ter na koncu svoja razmišljanja tudi predstavili.

Naše zadnje srečanje je bilo že v novembru in se je pričelo v tišini. Med nami ni bilo več gospe Darinke Alič, ki je bila ena izmed glavnih pobudnic in organizatork tega seminarja ter je nekaj dni po našem prejšnjem srečanju tragično, skupaj z možem, umrla v gorah. Prižgali smo svečko in gospa Magda nas je nagovorila, da naj povemo kaj o Darinki, kakšen občutek, dogodek, spomin. Nekateri so povedali svoje misli, občutke, mislim pa, da je v vsakem od nas odzvanjalo prejšnje srečanje, ki ga je gospa Magda zaključila z mislijo o peklju in nebesih in mu je gospa Darinka dodala misel o nebesih. Zmolili smo desetko rožnega venca zanjo in za njenega moža ter nadaljevali naše zadnje srečanje.

Naša druženja so bila zelo zanimiva, stkale so se tudi prijateljske vezi, izmenjali smo si telefonske številke in si obljubili sodelovanje. Zelo pomembno je, da lahko, kadar morda česa ne veš ali si negotov, vprašaš za nasvet, izkušnjo nekoga, ki opravlja enako delo kot ti. Menim pa, da je ta seminar okoliške Župnijske karitas zelo povezal. •

VSI SMO MIGRANTI

Nataša Hanuna

Družinski in mladinski center Cerklje, ki deluje pod okriljem Župnijske karitas Cerklje, že vse od svojega začetka pomaga pri integraciji različnih priseljencev v naše lokalno okolje. Zato smo se ob svetovnem dnevu migrantov, ki ga obeležujemo 18. decembra, z veseljem odzvali povabilu, da se priključimo projektu Vsi smo migranti, ki je v tednu od 14. do 20. decembra potekal po vsej Sloveniji in ga je za Ministrstvo za notranje zadeve izvajalo Kulturno izobraževalno društvo PiNA, v partnerstvu z Medkulturnim inštitutom za vključujoče izobraževanje, raziskovanje in sodelovanje ter v sodelovanju z Avanta Largo, Zavodom za družbeno komuniciranje.

15. decembra smo pripravili dve prireditvi. Popoldan je bila prireditev Tukaj sem doma, kjer so se predstavili različni migranti, ki živijo v našem lokalnem okolju. Predstavili so svoje domovine, svoje zgodbe in svoje občutke ob selitvi. Predstavili sta se sestre Veselinović. Njuna starša sta Srba. Rodili sta se sicer že v Sloveniji, vendar sta zaradi priimka, ker sta bili

v našem okolju eni prvih tujk, v šoli velikokrat slišali besede: vse, kar je na ič, je zanič. Najmočnejše zastopana skupina migrantov v našem lokalnem okolju so kosovski Albanci. Predstavilo se nam jih je kar nekaj. Nekateri so med nami že dolga leta, drugi še leto dni ne. Predstavljali so nam svoje občutke ob selitvi v čisto drugo kulturno in jezikovno okolje, pa tudi doživljanje, ko odraščajo ločeni od očetov, saj je vsakdo

14

od albanskih otrok bil vsaj nekaj let ločen od očeta, ki ponavadi gre naprej s trebuhom za kruhom in mu šele nato sledi družina. Z nami so bili tudi Lija, Rusinja iz Latvije, in njena dva sinova, rojena v Sloveniji. Pa Marija iz Makedonije, za katero je bila selitev v Slovenijo res boleča in je prvi dve leti zaradi tega preživljala velike stiske, saj se je preselila v zgodnjih najstniških letih. Ob podpori in pomoči pa je prebrodila stiske in sedaj se veseli zaključka šolanja ter prve službe v Sloveniji. Ker smo vsi migranti, sta se nam predstavili tudi Vanja in Andreja, ki sta nekaj časa preživel v Braziliji, ter tudi osrednji gost večernega dela Vael Hanuna, po očetu Palestinec, po materi Slovenec, rojen v Damasku v Siriji.

Vael Hanuna je že od začetka begunske krize prevajalec na meji. Predstavil nam je vzroke za vojno v Siriji in nekaj zgodb konkretnih beguncev. S pomočjo fotografa Matica Zormana, nekaterih prostovoljcev, ki so pomagali na meji, in ge. Marijance Ajše Vižintin pa so nam pokazali drug vidik beguncev, človeški, drugačen od tistega, ki nam ga prikazujejo mediji.

Sporočilo celotnega dneva je bilo zelo bogato. Spoznali smo, da smo si vsi različni, vsak s svojo zgodbo. Samo s spoznavanjem drug drugega, s tem, da pristopimo k sočloveku, da ga spoštujemo v njegovi različnosti, lahko gradimo mostove drug k drugemu in kljub naši različnosti kvalitetno sobivamo. Danes so migranti tisti, ki prihajajo k nam ali hodijo mimo nas, že jutri pa smo to lahko tudi mi. •

maribor

DOBRODELNI KONCERT DEKANIJSKE KARITAS PTUJ

Zdenka Golub

Letošnji teden Karitas je potekal od 23. do 29. novembra pod geslom V službi človekovega dostojanstva. V duhu tega gesla se je 27. novembra v minoriški cerkvi sv. Petra in Pavla na Ptujju odvijal že 21. tradicionalni dobrodelni koncert, ki so ga pripravili na

dekanijski ravni pod vodstvom p. Milana Kvasa in Franja Toliča ter pripravljalnega odbora. Nastopili so: Zasebna glasbena šola sv. Petra in Pavla, ljudski pevci Vinogradniki, Nejc Kralj, Nuša Bezjak, Mejaši, učiteljsko-vzgojiteljski pevski zbor OŠ Hajdina, Peter Januš, Fabolous 4 ter zbor in orkester Ptujске mladine. Program sta povezovala Renata in Jože Kozel. Sredstva, zbrana na koncertu, bodo namenjena vsem tistim, ki so potrebni pomoči. Koncerta se je udeležilo veliko uglednih gostov.

Vse navzoče je pozdravil mariborski nadškof metropolit Alojzij Cvikl.

Mozaik dobre sodelavci, nastopajoči, poslušalci, donatorji, na drugi strani bratje in sestre, ki so v stiski. Kar je darovano, kar je narejeno iz ljubezni, ostane za večnost. Hvala vsem darovalcem in nastopajočim ter poslušalcem.

Besede pokojnega nadškofa Alojzija Šuštarja: »Dostojanstvo in veličina človeka je v tem, da s svojim razumom spozna različne možnosti, jih presodi in se svobodno odloči za to, kar je prav.« •

NEDELJA KARITAS V ŽUPNIJI SV. TROJICA – PODLEHNIK

Zdenka Golub

Župnijska karitas Sv. Trojica je le kamenček dobrodelnosti v mozaiku vseh prostovoljcev in vseh Karitas

Zadnja nedelja v novembru je namenjena Karitas, prav tako pa je to prva adventna nedelja, ki s sabo nosi veliko simbolike. Veliko župljanov se je na ta dan

zbralo pri sv. maši, prinesli so k blagoslovu svoje adventne vence, prav tako pa so se vsi prisotni zbrali pot adventnim vencem velikanom. Adventni čas je čas pričakovnja upanja, hrepenenja ter pričetek novega cerkvenega leta.

Izdelovanje venca ima bogato simboliko in govori, je znamenje upanja in zmage. Krog, najpopolnejši lik, lik brez začetka in konca, je starodavno znamenje za Boga, zelenje, ki ne uvene, kaže na našo neuničljivo upanje vanj. Sveča spominja na Kristusa in z vsako

ново svečko je vsako novo nedeljo pred božičem več luči v naših domovih in srcih ter za vse ljudi, ki trpijo.

Mesec november je namenjen dobrodelnosti in pomoči potrebnim. Pri maši so sodelovali člani Karitas, voditeljica Marica Repinc pa je vse prisotne nagovorila in jih povabila k dobrodelnosti ter pomoči potrebnim.

V tem mesecu so se odvijali razni koncerti, nabirke, obiski pomoči potrebnih in dodatno zbiranje prehranskih artiklov. Domača Karitas predano skrbi za naše župljane, saj živimo v Halozah, kjer ni ničesar preveč. Vedno več je ostarelih z majhno pokojnino, ki ne zadošča niti za položnice. Mladi ne dobijo služb ali ostanejo brez njih, saj tudi delodajalcem v teh kriznih časih ni lahko preživeti. Mlade družine ostajajo brez vsakega prihodka, sedaj v času hladne zime, ko je potrebna tudi kurjava.

Oblačila, ki jih prejmejo, porazdelijo, del so jih poslali tudi na mariborsko Karitas, saj tam primanjkuje oblačil. Dežurali so na mejnem prehodu Gruškovje ob prihodu migrantov in beguncev.

Delili so hrano iz EU in hrano, ki so jo kupili. Sedaj v jesenskem času so porazdelili velike količine jabolk in krompirja. Vsako leto uredijo plačilo kosila več kot desetim učencem na OŠ Podlehnik. Pred pričetkom

šolskega leta pa učencem porazdelijo nekaj šolskih potrebščin.

Ob vseh večjih praznikih obiščejo domače župljane v domovih za ostarele, ki se jih neizmerno razveselijo, saj to pomeni, da jih domačini niso pozabili. Poklepetajo z njimi in jim povejo, kaj se doma dogaja, kaj je novega v kraju. Udeležujejo se mesečnih srečanj na dekanijski ravni in srečanj, kjer si tudi člani Karitas naberejo novih duhovnih moči za nadaljnje delo.

Člani Karitas in vsi, ki se trudite, prižgite sedaj v adventnem času luč, saj je to čas, ko premišljujemo o tem, kako živimo, ali pustimo, da kdo vstopi v naša srca in življenja, je čas novih sklepov in dejanj.

*Gradimo med seboj mostove
in popravimo porušene.
Ponudimo nasvet drug drugemu
in ne pozabimo na molitev.
Bodimo pravični in modri.
Naj v življenju štejejo naša dejanja,
in ne le besede. •*

OBISK SV. MIKLAVŽA

Polona Šporin

Z dobrimi željami in darili je stanovalce, zaposlene in njihove otroke tudi letos v Domu sv. Lenarta obiskal nasmejani in dobro razpoloženi sv. Miklavž. S seboj je prinesel tudi spomine veselja iz našega otroštva. V njegovi družbi smo preživeli lep in prijeten dan. •

16

murska sobota

PRVI EKUMENSKI KLIC DOBROTE

Jožef Kociper

»Molite zame in ostanite v mislih z mano, tudi ko bom daleč proč,« nas vljudno vabi korajžen desetletni Nejc.

Po več letih plodnega ekumenskega sodelovanja na humanitarnem področju smo le-to tokrat nadgradili s prvim ekumenskim Klicem dobrote na prvo adventno nedeljo, 29. novembra 2015. **V službi človekovega dostojanstva** smo tokrat združili moči: Škofijska karitas Murska Soba, Evangeličanska humanitarna organizacija Podpornica in Binkoštna cerkev Vadarci na 23. škofijskem klicu dobrote. Prav zaradi združenih moči smo ga poimenovali **Prvi ekumenski Klic dobrote**.

Desetletni Nejc nam je dal posebne spodbude s svojo odraslostjo in preizkušeno, saj se zgodaj na spomlad z veliko optimizma odpravlja na veliko kirurško operacijo v Ameriko. Nejc in slovenska medicinska stroka imajo veliko zaupanje v ameriške kirurške pionirje na tem področju. Nejc je že danes pripravljen sodelovati pri zahtevnih večletnih terapijah, ki bodo potrebne po operaciji, a z velikim upanjem na samostojnejše življenje. Rad bi bil namreč še bolj samostojen, kot je že danes. Kljub svojim fizičnim omejenostim se zelo rad uči v redni osnovni šoli.

Prvi ekumenski Klic dobrote so pripravile tri Župnijske karitas: Martjanci, Pečarovci in Kančevci. Posebej sta jih podprli občini Puconci in Moravske Toplice.

Več kot sto nastopajočih je predstavljalo dvanajst skupin. V sodobni, lepi in veliki Zele-ni športni dvorani pri Osnovni šoli v Puconcih se nas je zbralo nad osemsto ljubiteljev dobro-delnosti. V dveurnem bogatem kulturno-dobro-delnem programu je osrednje ekumensko raz-mišljanje delil z nami evangeličanski škof Geza Filo. V imenu murskosoboškega škofa msgr. dr.

Petra Štumpfa je zbrane nagovoril predsednik Škofijske karitas Murska Sobota Jože Hozjan. Pozdrave iz Binkoštna cerkve Vadarci nam je podal pastor Anton Sukič. Prireditev sta pozdra-vila župana Občine Puconci Ernest Nemec (žal danes že pokojni) in župan Občine Moravske Toplice Alojz Glavač. Prireditev je vodila izkuše-na radijska sodelavka Sandra Gornjec. •

Sem Nejc Barbarič iz Polane.

Rodil sem se 10. februarja 2005. Še posebej me je bil vesel moj (takrat štiri leta star) bratec, kajti v dvoje se je lepše igrati. Nestrpno je čakal, da malo zrastem in da se bova lahko igrala. Čas je tekel in dnevi so minevali. Star sem bil že 14 mesecev, jaz pa sem se lahko samo plazil po štirih, niti sedeti nisem mogel sam. Mama in ati sta bila že zelo zaskrbljena in kljub temu, da so vsi govorili, da bo vse v redu, sta po številnih prošnjah do-segla, da so me pregledali zdravniki specialisti. Bil sem star skoraj dve leti, ko sem prvič prišel na pregled na Rehabilitacijski inštitut Soča v Ljubljani. Tam so potrdili kruto resnico – Nejc ima cerebralno paralizo, ostal bom gibalno oviran, nihče pa ni vedel, ali bom lahko kdaj hodil. Od takrat moje življenje spremljajo številni pregledi, zdravljenja, rehabilitacije, fizioterapije in vsakodnevne vaje. Marsičemu sem se moral prilagoditi, marsikaj pa sem moral že doživeti. Nekateri gledajo za mano tudi posmehljivo in me imajo za drugačnega. Ves čas sem uporabljal razne opornice za noge, za daljše razdalje sem uporabljal voziček, v šoli in doma imam stojko za izravnava telesa, vozim se s prilagojenim kolesom in hodim na jahanje. V šoli imam za pomoč dodeljeno spremljevalko. Z vztrajnostjo in jekleno voljo sem dosegel, da lahko samostojno hodim. Ves čas pa sanjam in upam, da bo moje življe-nje takšno, kot ga pozna večina mojih vrstnikov, brez omejitev, brez padanja in predvsem, da bom lahko nekoč igral nogomet.

Februarja letos pa so mi na pregledu v Soči povedali, da so naredili vse, kar je bilo v njihovi moči, in da obstaja še edino upanje – operacija v Saint Louisu v Ameriki. Tam bom ostal mesec dni, nato pa me čakajo še dolgotrajne in naporene terapije.

Hvala vsem, ki mi pomagata in me spodbujata. Molite zame in ostanite v mislih z mano tudi, ko bom daleč proč.

Nejc

DA, ŽIVLJENJE

Lidija Jerebic

Ob 25-letnici prvega materinskega doma v Sloveniji

Da, življenje, smo rekli pred 25 leti, 15. decembra 1990, in tako odprli vrata Materinskega doma v majhni vasici na Gumnišču za žene, matere in njihove otroke, ki so se znašli v socialni stiski. Glas o tem se je hitro razširil in zdi se mi, da sploh nisem dohajala mnogih novinarskih vprašanj, ki so se vrstila še leta, posebej ob božičnih praznikih, dnevu žena, materinskem dnevu. Bili smo pač prvi in edini celih pet let. Danes tudi vem, da nismo bili samo materinski dom za nosečnice in porodnice, ampak mnogo več. Zatočišče za mnoge žene, ki so doživljale nasilje, in tudi krizni center, saj sem jih sprejemala kadarkoli: ob večerih, sobotah in nedeljah. Bila sem veliki otrok časa, v katerem sem se znašla, in brez izkušenj. Da bi šla pogledat v tujino, ni bilo denarja. Mož, ki je v istem času začel delati pri Slovenski karitas, je bil moj najboljši mentor in sogovornik. Oba socialna delavca sva tako s skupnimi močmi postopoma oblikovala program dela in življenja v materinskem domu. Po treh letih so to le prepoznali na Mestni občini Ljubljana in moje delo tudi finančno ovrednotili. Kasneje, po velikih borbah, pa tudi Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. Tako sem dobila sodelavke, ki skupaj delamo in živimo z ženami, materami in otroki.

Mnogi so v 90-ih letih spoznali Škofljico prav po materinskem domu, tako kot pred leti bolnišnico za zdravljenje odvisnosti od alkohola. Vsak kraj, občina je lahko ponosna na to, da so v njihovi sredi socialni programi, in to v naši občini še kako drži. Odprtost za ljudi v stiski, za drugačne in tudi malo bolj drugačne, takšne, ki začasno ali pa tudi stalno potrebujejo pomoč nekoga drugega, je za kraj velik dar. Sprejemanje drugačnosti pomeni sprejemati sebe, saj je vsak od nas drugačen in vsak od nas se kdaj znajde v stiski, prej ali slej. In če nima te sreče, možnosti, da bi mu zmogli ali hoteli pomagati najbližji, morajo za to obstajati socialni programi. Vsako družbo, lokalno skupnost pa se ocenjuje prav po tem.

Danes mi je v veliko veselje, da smo lahko bili vzorniki in mentorji drugim nastalim materinskim domovom po Sloveniji. Od tega šest pod okriljem Karitas. V veselje mi je tudi to, da so se po vsej Sloveniji odprla tudi zatočišča oziroma varne hiše s tajno lokacijo za tiste žene, ki doživljajo nasilje. Pa to,

da je naš program strokovno primerljiv s programi iz drugih evropskih držav (Avstrija, Nemčija, Francija, Hrvaška, Italija). Lahko rečem, da svoje delo strokovni delavci vedno znova izboljšujemo oziroma nadgrajujemo, predvsem pa se prilagajamo potrebam, ki so danes drugačne, kot so bile pred 25 leti. Ko gledam nazaj, lahko rečem, da smo imeli prva leta izključno matere z dojenčki, kasneje matere z večjimi otroki. Glede na to, da je zdaj cela Slovenija pokrita z materinskimi domovi, od Primorske do Štajerske, je v našem materinskem domu nastal prostor tudi za žene, ki imajo že odrasle, samostojne otroke ali pa morda za tiste, ki so samske. Znašle so se brez zaposlitve, s krediti. Teh je vse več. In vedno znova nas kličejo.

Z veseljem tudi lahko rečem, da jih je v 25 letih več kot 600 našlo začasen dom prav pri nas. Nekatere samo za mesec ali dva, morda pol leta. Druge za leto ali več.

Mnoge so se lepo znašle v življenju. Če se je katera ponovno zavozlala in znašla v stiski, je vedela, kam poklicati, koga vprašati za pomoč. Dovolj znanja je dobila v času bivanja v materinskem domu in tudi dovolj pomoči, da je imela moč za nove preizkušnje v življenju.

Zato vedno rada rečem, da je naš materinski dom najboljši za tiste, ki želijo in hočejo odpreti novo poglavje v svojem življenju. Da lahko skupaj z

drugimi ženami svojo negotovost, strah, sram, jezo, občutek nemoči spremenijo v pozitivno energijo, v spoštovanje do samega sebe, v vero in upanje. Da osmislijo svoje življenje. In da stopijo na pot odpuščanja.

Ob tem jubileju bi se rada zahvalila vsem, ki z nami čutite, in tistim, ki nas finančno podpirate.

Tu mislim predvsem na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki v veliki večini financira naš program, Mestno občino Ljubljana, Fundacijo za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij, Občino Škofljica, Župnijsko karitas Škofljica, župnijo Škofljica in na druge župnijske Karitas po Sloveniji, ki so nam pomagale predvsem v začetku našega delovanja.

Iskrena hvala naši ustanoviteljici Slovenski karitas. Predvsem pa hvala tako posameznikom v naši občini kot tudi izven nje, ki nam na kakršen koli način pomagata, da zmoremo hoditi po načrtani poti. Po tisti poti, na kateri želimo ženskam, materam dati človekovo dostojanstvo, tisto, kar pripada vsakemu, občutek varnosti, sprejetosti, poleg hrane in tiste sobe, ki jo je deležna, skupaj z drugimi materami in otroki. •

MATERINSKI DOM ŠE DANES HRANIM V LEPEM SPOMINU

Luka Oven

Kot otrok sem v prometni nesreči izgubil očeta, kar me je seveda prizadelo, vendar se danes zavedam, da je to še toliko bolj prizadelo mojo mater. Zanj to ni bila le izguba ljubljene osebe, morala je na novo poiskati cilje in prioritete v svojem življenju. Za nju je to pomenilo veliko selitev, saj je bila z invalidsko upokojitvijo in polovičnim delovnim časom temu primerna tudi plača, posluha za njene težave pa je bilo s strani lastnikov stanovanj zelo malo.

Našla je novega partnerja, ki pa se je sčasoma pokazal, da ni takšen, kot se je predstavljal na začetku. PO letih fizičnih in psihičnih obračunavanj se je odločila, da ima tega dovolj in pomoč poiskala v Materinskem domu Škofljica. Po uvodnem sestanku in opravljenih formalnostih sva bila sprejeta v Višnjo Goro, kjer imel Materinski dom Škofljica takrat eno od svojih enot.

Sprva sem se bal nove selitve, ker sem bil prepričan, da me spet čaka nova neprijetna izkušnja, vendar sem že ob toplih pozdravih in ljubečem sprejemu stanovalcev in zaposlenih začutil, da je bil strah odveč. Po letih selitev, naporov, razočaranj in negotovosti sem se prvič počutil sprejetega in –kar je najpomembnejše – razumljenega. Za dve leti je to postal moj dom v pravem pomenu besede. Z vrstniki, ki so doživeli podobne stvari, sem se lahko odkrito pogovarjal o temah, ki jih pred tem ravno zaradi nerazumljenosti nisem delil z nikomer. Tudi matere so bile ena drugi podpora; vlivale so si moči za nadaljnje življenje. Terapevti so se vedno trudili, da so nam z dejavnostmi zapolnili popoldneve ter nam kazali, da življenje kljub vsem preizkušnjam teče dalje. Naučili so nas, da se iz vsake izkušnje, dobre ali slabe, nekaj naučimo in da to znanje uporabimo v življenju, ki je še pred nami in v katerem nas čaka še veliko lepih stvari.

Materinskega doma se spominjam kot kraja, kjer sem imel vedno na voljo koga, ki mu je prisluhnil, mi svetoval in me usmerjal. Zato ga še danes hranim v lepem spominu. •

*»Hvala za 25 let
vaše prisotnosti in pričevanja!«
Ob 25-letnici prvega
materinskega doma
v Sloveniji pod okriljem
Karitas na Škofljici*

*»Naj bo blagoslovljeno!«
Blagoslov novega
Materinskega doma
v Šempetru*

*»Drugačnost nas bogati!«
Ob delavnicah Vsi smo migranti na
Družinskem in mladinskem centru v Cerkljah*

*»Pripravljeno z natančnostjo in ljubeznijo ...«
Kuharski tečaji
Škofijske karitas Celje*

Pesem za malega Nejcja na 1. ekumenskem Klicu dobrote

QR koda za dostop do
Žarka dobrote na internetni
strani preko sodobnih
spletnih bralnikov.

